

Wewnątrzszkolny System
Doradztwa Zawodowego
w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1
w Redzie

I. Podstawy prawne programu

Prowadzenie działań związanych z doradztwem zawodowym w przedszkolach, szkołach i placówkach regulują m. in. Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty, w której zapisano, że system oświaty zapewnia przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia oraz Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r., wymieniając zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego oraz zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej jako jedne z podstawowych form działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły. Szczegółowe regulacje wprowadzają rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej, m.in. w sprawie doradztwa zawodowego, w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół oraz w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

II . Charakterystyka programu realizowanego w roku szkolnym

Prezentowany program przeznaczony jest do realizacji w szkole podstawowej. Uczestnikami są uczniowie klas I - VIII.

1. Orientacja zawodowa i doradztwo zawodowe dla uczniów są realizowane:

- podczas grupowych zajęć związanych z doradztwem zawodowym prowadzonych przez doradcę zawodowego (w kl. VII i VIII) które wynikają z ramowych planów nauczania;
- podczas: zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami, prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców – m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez pedagoga szkolnego lub innych specjalistów, wychowawców, nauczycieli.
- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (jak np. szkolne targi edukacyjne, projekty edukacyjne) lub poza nią (np. udział w targach edukacyjnych, festiwalu zawodów, w wizytach zawodoznawczych w zakładach pracy).

2. Główny cel realizacji orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w szkole.

Cele orientacji zawodowej w klasach I– III:

- wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy,
- rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji,

- stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Cele orientacji zawodowej w klasach IV– VI:

- poznawanie własnych zasobów,
- zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy,
- kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Cele doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII:

- przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

3. Działania związane z doradztwem zawodowym w szkole kierowane do: uczniów, rodziców i nauczycieli.

Działania skierowane do uczniów:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami:
 - poznawanie własnych zasobów;
 - świat zawodów i rynek pracy;
 - rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie;
 - planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych;
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;
- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. targi edukacyjne;
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych;

- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej poprzez strony internetowe szkoły, tablice informacyjne,
- organizowanie kącików zawodoznawczych, np. w salach edukacji wczesnoszkolnej;
- umożliwianie uczniom udziału w tzw. lekcjach zawodoznawczych organizowanych przez szkoły ponadpodstawowe zawodowe;
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów) ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych;

Działania kierowane do nauczycieli, wychowawców, specjalistów:

- umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- prowadzenie lekcji otwartych;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

Działania kierowane do rodziców:

- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów;
- informowanie o targach edukacyjnych;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: , stronę www szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne, dziennik);
- włączanie rodziców w miarę możliwości w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym (np. w roli ekspertów).

Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym

- W realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej), nauczyciel-wychowawca w świetlicy szkolnej, nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści (m.in. pedagog, psycholog) oraz inne osoby zatrudnione w szkole, np. pielęgniarka szkolna.

Zakresy działań z obszaru doradztwa dla poszczególnych osób i formy organizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego:

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Doradca zawodowy:

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- prowadzi zajęcia z doradztwa zawodowego oraz zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów.
- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym;
- planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia;
- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym
- współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych;
- mogą prowadzić koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;
- organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;

- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej:

- włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej;
- rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów;

Nauczyciel-bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

5. Działania placówek współpracujących ze szkołą w obszarze doradztwa zawodowego:

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne (PPP):

- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów;
- udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery;
- tworzenie sieci doradców zawodowych i osób zainteresowanych doradztwem zawodowym.

Szkoły ponadpodstawowe (szkoły programowo wyższe):

- udzielanie osobom zainteresowanym informacji na temat oferty edukacyjnej i zawodowej oraz zasad rekrutacji, itp.;
- organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym szczególnie dla klas VIII; organizowanie Dni Otwartych dla uczniów.

Centra kształcenia ustawicznego (CKU), Cechy rzemiosł różnych i przedsiębiorczości, izby rzemieślnicze:

- informowanie uczniów ostatnich klas o możliwości odbywania zajęć praktycznych lub praktyk zawodowych.

Urzędy pracy, centra informacji i planowania kariery zawodowej:

- informowanie o zmianach i trendach na lokalnym i krajowym rynku pracy;
- przedstawianie prognozy zapotrzebowania wśród pracodawców na pracowników;

- udostępnianie zasobów informacji edukacyjnych i zawodowych;
- współorganizowanie przedsięwzięć z zakresu doradztwa zawodowego;
- udostępnianie publikacji m.in. na temat sytuacji na rynku pracy;
- współorganizowanie spotkań informacyjno-doradczych, np. dotyczących sytuacji na lokalnym rynku pracy.

6. Osiągnięcia ucznia na poszczególnych etapach edukacyjnych.

- Dziecko przygotowane do podjęcia nauki w szkole wskazuje zawody wykonywane przez rodziców i osoby z najbliższego otoczenia, wyjaśnia czym zajmuje się osoba wykonująca dany zawód.
- W kl. I – III uczeń przedstawia charakterystykę wybranych zajęć i zawodów ludzi znanych z miejsca zamieszkania i zawodów użyteczności publicznej (nauczyciel, lekarz, policjant, strażak itp.).
- Uczeń po ukończeniu szkoły podstawowej potrafi:
 - dokonać adekwatnej oceny,
 - rozpoznać mocne i słabe strony,
 - wymienić zdolności, zainteresowania i umiejętności,
 - racjonalnie planować ścieżkę edukacyjno- zawodową,
 - dostosować się do zmian,
 - wybrać szkołę ponadpodstawową z jego zainteresowaniami,
 - współpracować w zespole,
 - sprawnie się komunikować,
 - przewidzieć skutki działań,
 - zna źródła informacji edukacyjno - zawodowej.

7. Monitoring i ewaluacja wewnętrzna WSDZ

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego oraz roczny plan doradztwa są monitorowane. Monitoring stanowi podstawę do okresowej ewaluacji i koniecznych modyfikacji WSDZ. Ewaluacja przeprowadzana jest na koniec roku szkolnego w formie sprawozdania z przeprowadzonych działań.

8. Kompetencje kluczowe – numeracja:

- 1) kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji
- 2) kompetencje w zakresie wielojęzyczności
- 3) kompetencje matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii
- 4) kompetencje cyfrowe
- 5) kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się
- 6) kompetencje obywatelskie
- 7) kompetencje w zakresie przedsiębiorczości
- 8) kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej

Roczny plan ogólnoszkolnych działań doradczych

Obszar 1. Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania poszczególnych uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej

Lp.	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Diagnoza zainteresowań i predyspozycji osobowościowych wśród uczniów klas VIII	Dokonanie diagnozy podczas zajęć z doradcą zawodowym i w ramach godzin z wychowawcą. Indywidualne konsultacje dla uczniów potrzebujących pomocy w wyborze szkoły i planowaniu kariery zawodowej.	doradca zawodowy, wychowawca, pedagog pedagog szkolny	I półrocze roku szk. cały rok szkolny
2.	Zebranie informacyjne z rodzicami klas VII	Poinformowanie rodziców o Wewnętrzny Systemie Doradczym.	wychowawcy klas	X

Obszar 2. Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.

Lp.	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Opracowanie i zgromadzenie informacji oraz materiałów dla uczniów, rodziców i nauczycieli	Uaktualnienie danych o szkołach. Zgromadzenie informacji na temat zawodów. Udostępnienie materiałów diagnostycznych oraz scenariuszy zajęć. Prowadzenie punktu konsultacyjnego.	pedagog szkolny, doradca zawodowy	X-VI

Obszar 3. Prowadzenie zajęć przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej.

MODUŁ : POZNANIE SIEBIE (kształtowane kompetencje kluczowe: 1, 3, 4, 5,7)

Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
Zebranie informacji dotyczących zainteresowań uczniów, ich umiejętności i uzdolnień	Tematyka zajęć w kl. VII: 1. Wprowadzenie do zajęć z doradztwa zawodowego. Diagnoza oczekiwań uczniów. 2. Zainteresowania, uzdolnienia, aspiracje. 3. Poznanie siebie warunkiem sukcesu. 4. Sztuka porozumiewania się. 5. Wszyscy jesteśmy zdolni. 6. Praca w grupie jako przykład kompetencji kluczowej. 7. Umiejętności, a zawód.	doradca zawodowy	IX – VI

	<p>8. W świecie zawodów.</p> <p>9. Jak zaplanować przyszłość edukacyjno- zawodową?</p> <p>10. Współczesny rynek pracy.</p>		
	<p>Tematyka zajęć w kl. VIII:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Komunikacja werbalna i niewerbalna. Umiejętności komunikacyjne. 2. Bariery komunikacyjne. 3. Rola pracy w życiu człowieka. 4. Ankiety predyspozycji zawodowych. 5. Wybór szkoły i zawodu. Szkolnictwo ponadpodstawowe. 6. Rynek pracy- lokalny, krajowy, unijny. 7. Zawody przyszłości. 8. Dokumenty aplikacyjne- CV i list motywacyjny. 9. Cykl filmów „drogi zawodowe” 10. Aktywne poszukiwanie pracy. Kodeks pracy. Rodzaje umów o prace. 	doradca zawodowy	IX – VI
MODUŁ: WIEDZA O ZAWODACH I RYNKU PRACY (kształtowane kompetencje kluczowe: 1, 3, 5,7)			
Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
Wprowadzenie pojęcia „praca”, „zawód”, „rynek pracy”. Informacje dot. Podstawowych	1. Podczas zajęć przedmiotowych, udostępnianie informacji o	wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów.	XI – VI

grup zawodowych	zawodach charakterystycznych dla danego przedmiotu. 2. Wycieczka do zakładu pracy/firmy.	pedagog szkolny, wychowawcy	W miarę potrzeb i możliwości
-----------------	---	--------------------------------	------------------------------

MODUŁ: PLANOWANIE PRZYSZŁOŚCI ZAWODOWEJ (kształtowane kompetencje kluczowe: 1, 2, 3, 4,5,6,7)

Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
Wprowadzenie pojęcia system edukacji i informacji dot. szkół ponadpodstawowych w regionie.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Konsultacje z rodzicami. 2. Udostępnianie informatora. 3. Organizowanie spotkań z doradcami zawodowymi szkół ponadpodstawowych. 4. Organizowanie wyjść na Targi edukacyjne i na Dni otwarte szkół ponadpodstawowych. 	wychowawcy klas, pedagog szkolny	II półrocze III – VI

Obszar 4. Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę.

Lp.	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Stała kontrola prawidłowości przebiegu zadań.	Aktualizowanie Wewnętrzny Systemu Doradztwa Zawodowego Umieszczenie dokumentu WSDZ na stronie internetowej szkoły, umieszczanie notatek z realizacji zadań prowadzonych przez szkołę.	Pedagog szkolny, doradca zawodowy Doradca zawodowy, nauczyciele, pedagog	W miarę potrzeb Cały rok szkolny
2.	Prowadzenie zakładki na stronie internetowej szkoły Doradztwo Zawodowe.	Umieszczenie dokumentu WSDZ na stronie internetowej szkoły, umieszczanie notatek z realizacji zadań prowadzonych przez szkołę.	Doradca zawodowy, nauczyciele, pedagog	Cały rok szkolny

**Obszar 5. Współpraca z innymi nauczycielami tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań
w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego.**

Lp.	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Konsultacje w sprawie realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego	Udostępnienie nauczycielom scenariuszy zajęć, konspektów	doradca zawodowy, pedagog szkolny	cały rok szkolny
2.	Określenie zakresu współpracy przy realizacji Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa zawodowego	Zaznaczenie treści w zakresie realizacji orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w dzienniku, przy temacie (DZ)	nauczyciele, wychowawcy oddziałów klasowych	Na bieżąco
3.	Monitorowanie działań	Zbieranie informacji o przeprowadzonych działaniach.	pedagog szkolny	VI

Plan w trakcie realizacji może być zmieniany, weryfikowany i aktualizowany w porozumieniu z Dyrektorem Szkoły.

*Opracowała:
Karolina Bąkowska*